

**Future-proofing
our children**

Tiisezo 1

Toho ya Tuto

Licinceho/Ncafazo 2

Buka ya Bashemi

Sikolo sa la Sunda sa mwa Malapa

Balatiwa Bashemi

Mu amuhelwa kwa tuto ya “**Licincho/ Ncafazo**” ya Sikolo sa Tiisezo 1.

Pampili ye, imi tusa hanyinyani ka mo, muswanelia ku fela tuto ye.

Mukwa wo muswanelia ku itukiseza ni fa tuto ye ka ona

Ze tatama ki zeñwi zeo mu swanelia ku ezeza mwa ku itukiseza ni ku fela tuto ye:

Muhato	Kezo
1	Mu kene fa likepe la Keleke Yenca ya Baapositola, ka ku sebelisa likepe le fa WhatsApp: https://bit.ly/3NACSSHs
2	Mu be ni lisebeliso ze tatama kuli mu kone ku tukiseza kufa hande tuto: • Bibeles • Ma pampili a likisizwe kale a tuto ye. • Buka mwa sebeleza mwanana, lopitoloto ni lipendiso za banana, ni zeñwi cwalo. • Video ye lukisizwe, ye kona ku sebeliswa ku ekeza fa halimu a tuto (ha ku konahala) • Katekisema ni buka ya lipuzo ni likalabo (Kwa banana ba bali mwa lotopa za Tiisezo) Mamela: 2.1: Nako yende yakufa tuto ki la Sunda ka kusanani, ka samulaho a sebelezo, sina banana ha ba fiwanga lituto ka nako yeo. 2.2. Mukupiwa ku eza tuto ye bukuswani ha ku konahala, ka ku hupula nakonyana yeo banana ba kona ku teezeza ni ku utwisisa hande. (Mu sike mwa bulela ze sa a mani tuto) ya mwanana – Mina ki mina mu ziba hahulu mwana mina ni ku fita. <i>Ka mulao, Sikolo sa la Sunda hasi swaneli ku fitelela mizuzu ye mashumi a mane ka ye ketalizoho (45 minutes).</i> 2.3: Lituto li kauhanyizwe ka litopa (Sikolo sa la Sunda, Taelo ya silumeli ni Tiisezo - SS1, RI1 or Confirmation). 2.4: Mulizeze kapa ku ikopanya ni muluti wa ba Sikolo sa la Sunda ha mu tokwa tuso kwa lisebeliso ze bulezwi.
3	Mu lapele (Mubone tapelo ye ñozwi, kwa mafelelezo) mi mu kupe Mulimu kuli ami eze sisabeliso mwa kufa tuto ye, ka mwa latela Yena.

Mufe tuto ya Sikolo sa la Sunda mwa Malapa

Mukwa wo muswanelia ku itukiseza ni fa tuto ye ka ona

Lu zwela pili ku mifa mikwa, yeo muswanelia ku itukiseza ni ku fa tuto ye:

Muhato	Kezo
4	Mu eze sibaka sa tuto kuba se sinzi hande (ku sina lilata) foo mina ni mwanana mu bani ni buino bo buswana. <i>Ka mutala:</i> Mu ine fa lishasha/ fa museme kapa fa lipula ku potoha tafule
5	Mu bale tuto ye lukisizwe. Mu kutele ku ibala hape kuli mui utwisise hande. Mu buhe video ya tuto kuli mube ni kutwisiso hande ya tuto.
6	Mu iñolele tuñusanyana twa butokwa to mubata ku hupula ha mufa tuto.
7	Mu utwisise butokwa bwa tuto, yeo mwanana a swanezi ku mamela ni ku sa libala.
8	Mu fe mwana mina tuto ye, ka ku mukandekela likande la tuto. Mu kona ni haiba ku mu balela likande le ha mu tabela.
9	Mu supeze mwana mina video, mi muketele butokwa mwa tuto ye.
10	Mu bulelele ni ku susuweza mwana mina kuli a eze musebezi o mwa buka ya hae, ya sikolo sa la sunda. (Nina ni lata ku .....
11	Mu lapele kapa mu kupe mwanana kuli a lapele kaku kwala tuto.

Lisebeliso ze fumaneha ku amana in Sikolo sa mwa Malapa

Ze tatama ki lisebeliso ze kona ku ekeza ni ku tiiseza butokwa bwa tuto:

1. Mu eze WhatsApp chat tuto ye ni mabasi a mañwi a Tiisezo.
2. Mu ambole ni bashemi ba bañwi kuli mube ni kutwisiso ku amana ni tuto pili mu si ka ifa kale ku mwan'a mina.
3. Mu be ba ba lukuluhile, ku batisia litaba zemwi ku amana ni tuto ye

Tuto

Toho ya Tuto	Licinceho/Ncafazo 2
Mutomo/Butokwa bwa Tuto	Mulelo ki ku luta bana ba mina ka za ku hasana ahulu kwa licinceho.

Tuto ye kusufalizwe:

Lu ka kumalela ahulu kwa lika ze talu ze latelela, ku amana ni ku hasanya kwa licinceho/ncafazo:

1. Licinceho mwa naha ya Switzerland ka Ulrich Zwingli ni John Calvin
  - Lituto za Martin Luther, ye ne li yo muñwi wa baeteleli bene ba tiile ahulu kwa ku eza licinceho, za hasana mwa Germany ni Scandinavia.
  - Lituto zeo za yo fita ku John Calvin ni Ulrich Zwingli, bubeli bwa bona ne ba fumaneha mwa Switzerland.
  - Sina Luther, lisebelezo za Zwingli ne li tomile fa Bibele.
  - Na sa lumeli mwa ku beya maswaniso mwa keleke, ku itima lico ni mwa ku eza liponiso.
  - Na fumana kemelo ni swalisano ye tuna ku zwelela kwa katengo ka tolopo ya Zurich.
  - Ku zwa mwa Geneva, Switzerland, koo Calvin na belekela, licinceho za hasana ku liba kwa France, Poland, Netherlands, mane cwalo ni kwa Scotland.
  - Calvin na lumela kuli batu ne ba swanel ku pila ku ya ka milao ya silumeli/Bibele, mi haiba mutu a sa ezi cwalo, na swanela ku fiwa koto!
  - Nako ya to timela Calvin, ne se kuna ni li kopano ze fita mwa likiti ze peli (2000) za evangeli mwa naha France.
2. Bumaswe bwa licinceho, ka manzwi a mañwi, ze ne ezahezi bakeñi sa licinceho.
  - Ku kauhana kwa mwa keleke ya Katolika ne ku tisize ku hohana mi mayemo ao a tisa likozi kamba bumaswe kwa balumeli. Kwa mafelelezo kwa taha ndwa yene tandile lilimo ze ñata..
  - Licinceho ze neli sika hasana feela mwa naha ya Europe, kono mane ni kwa linaha zemwi ze cwale ka Canada, the USA, Mexico, South African ni Australia.
  - Likeleke ze nca neli kalile/ ezizwe.

3. Mikwa ya lekeke se ne cincize. Ze swana ni ze sa swani/ ze shutana.

Keleke	Ze swana	Ze sa swani/ ze shutana
Anglican Church mwa England	Bana feela ni li sakramente ze peli (Kolobezo ye kenile ya mezi ni Silalo) Licika la balumeli bao ki ma Calvinistic, mi licika le limwi ki ba Lutheran (Mubone ze latelela) Basali mwa keleke moo, ba kona ku ba baeteleli ba keleke.	Keleke ye i etelezwi ki mueteleli wa naha ya Britain (ku talusa Mulena wa musali kamba wa munna wa England) ni Archbishop wa Canterbury Tumelo ya bona (ze ba eza mwa tumelo ya bona, Licika la balumeli bao ki ma Calvinistic, mi licika le limwi ki ba Lutheran.
Evangelical Lutheran Church	Bana feela ni li sakramente ze peli (Kolobezo ye kenile ya mezi ni Silalo) Mubili ni mali za Kreste li kopanyizwe mwa sinkwa ni waine ka tapelo ya ku li tonolofaza. Basali mwa keleke moo, ba kona ku ba baeteleli ba keleke.	Ne i kalilwe ki Martin Luther. Haina ba eteleti kono i zamaiswa ki sikhata sa baeteleli se si bupilwe mwa keleke.
Evangelical Reformed Churches	Bana feela ni li sakramente ze peli (Kolobezo ye kenile ya mezi ni Silalo) Ba lumela kuli sinkwa ni waine ki lisupo za fande za mubili ni mali za Kreste. Ku ba teni kwa Jesu mwa moyo, ku inzi mwa hali ku bona. Basali mwa keleke moo, ba kona ku ba baeteleli ba keleke.	Ne i kalilwe/tatekilwe ki Calvin ni Zwingli, mi ni yona ina ni sikhata sa baeteleli se si bupilwe mwa keleke.

Tuto ye i talusa ŋi ku luna kacenu?

- Kuhula mwa zibo ya luna ya nako ya licinceho.
- Ku supeza ka moo litumelo ze shutana ne li kalezi, ka sa mulaho wa liponiso za likeleke zeo zene eza liponiso.
- Ku lufa mamela ka lika ze swana ni ze sa swani mwa likeleke zeo.

Ze ŋwi za lipuzo zeo lu kona ku buza:

1. Kana ki kuli balumeli ne ba lwanisana bakeňi sa litumelo za bona?

Kalabo: *Eni. Keleke ya Roman Catholic, likeleke za bao bene ba eza liponiso (Protestant Churches- koo likeleke ze cwale ka Anglican, evangelical Lutheran ni evangelical reformed ne li kalezi) ki kalulo ya likeleke za silumeli. Ni hakuli cwalo, ne kuna ni lika/likezo ze ne ezahala mwa likeleke zeo, ze ne tisize kuli ku sike kwa ba ni ku utwana hande mane ni ku tisa lindwa.*

2. Kana ki kuli balumeli ba litumelo ze shutana-shutana ba banga ni nako ya ku kopana ni ku ambola mwa nako ya luna?

Kalabo: *Kuna ni katenge ka lifasi ka likeleke.*

3. Ki sifi silimeli se si tuna ni ku fitisia kacenu?

Kalabo: *Keleke ya Roman Catholic ki ye sana ni batu/balelteleli ba bañata.*

4. Ki li tumelo za ba lumeli ze kai, ze fumaneha mwa lifasi?

Kalabo: *Ku tata ku ku bulela taba ye kakhuli ku itingetile ka moo litumelo li aluhanyizwe, kono litumelo ze tuna ki: Catholic, Protestant (Anglican, Lutheran, Reformed, Presbyterian, Evangelical, Methodists, Eastern Orthodox (Greek, Russian, Bulgarian). Mwa tasa likelek ze kuna ni litumelo ze ŋata.*

Tapelo ya Bondate ni Boma ye fiwa pili tuto isi ka tateka:

*Mulimu ya lateha. Lwa itumela kwa lizazi la kacenu
Fuyola bashemi ni banana ba luna
Tusa kuli lukone ku lemuha ku bateňi kwa Hao
Fuyola tuto yoe lu taba ni yona
Lwa kupa, ulu lute mo lu swanelia ku ku sebeleza
Mi ulutuse ku eza tato ya Hao
Kuli lu hule mwa kuba bukaufi ni Wena
Luma Jesu a to lunga
Mi ulutuse kuba ba ba itukiselize ku mu katanyeza,
Amen.*